

केंद्र शासन पुरस्कृत वाल्मिकी आंबेडकर
आवास योजना राज्यामध्ये राबविण्याबाबत

महाराष्ट्र शासन
गृहनिर्माण विभाग,
शासन निर्णय, क्रमांक-एचएसजी २००२/प्र.क्र.४/गृनिधो-१,
मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२

दिनांक : १९ सप्टेंबर, २००२

प्रस्तावना :-

शहरी/नागरी भागातील झोपडपट्टीवासियांचे जीवनमान उंचविण्याचा एक भाग म्हणून केंद्र शासनाच्या नागरी विकास आणि गरिबी उपशमन मंत्रालयाने घोषित झोपडपट्ट्यांमध्ये राहणाऱ्या आणि झोपडपट्टी अधिनियमाखाली घोषित न केलेल्या तत्सम झोपडपट्ट्यांमधील लोकांचे आरोग्यास अपायकारक अशा परिस्थितीत राहणाऱ्या आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकातील (ओ.बी.सी., बी.सी. इत्यादी) तथा दारिद्र्य रेषेखालील कुटुंबियांसाठी वाल्मिकी आंबेडकर आवास या नावाने योजना जाहीर केलेली आहे. या योजनेअंतर्गत १) लाभधारकामार्फत नवीन घराचे बांधकाम २) ते रहात असलेल्या/अस्तित्वात असलेल्या झोपड्यांची दुरुस्ती/श्रेणीवाढ आणि ३) निर्मल भारत अभियान इत्यादी विकास कामाचा समावेश करण्यात आलेला आहे. केंद्र शासनाने ठरवून दिलेल्या निकषाप्रमाणे वरील तिन्हीही विकास कामासाठी एकूण नियतव्ययापैकी अ) ६० टक्के नियतव्यय नवीन घराच्या बांधकामासाठी ब) २० टक्के नियतव्यय अस्तित्वात असलेल्या झोपड्यांची दुरुस्ती/श्रेणीवाढ यासाठी तर क) २० टक्के नियतव्यय निर्मल भारत अभियान या प्रमाणात निधीचा वापर करावयाचा आहे.

आर्थिक व भौतिक निकषाविषयी केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक तत्वानुसार दरवर्षी उपलब्ध होणाऱ्या निधीतून वर नमूद केल्याप्रमाणे शहरी/नागरी भागातील झोपडपट्ट्यांमध्ये विकास कामे करावयाची आहेत. केंद्र शासनाच्या निकषाप्रमाणे केंद्र/राज्य शासनाने ५०:५० याप्रमाणात निधी उपलब्ध करून द्यावयाचा आहे. केंद्र शासनाच्या निकषासह वाल्मिकी आंबेडकर आवास योजनेची अंमलबजावणी राज्यात करण्याबाबतचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन होता.

शासन निर्णय : -

ज्या शहराची लोकसंख्या सन १९९१ च्या जनगणनेनुसार ५०,००० वा त्यापेक्षा जास्त आहे. अशा ६२ शहरातील (परिशिष्ट १ प्रमाणे) दारिद्र्य रेषेखालील झोपडपट्टीवासियांना लाभ देण्यासाठी वाल्मिकी आंबेडकर आवास योजनेअंतर्गत केंद्र शासनाने निश्चित करून दिलेल्या मार्गदर्शक तत्त्वानुसार राज्यातील शहरी/नागरी भागातील झोपडीपट्टीवासियांचे जीवनमान उंचविण्याचा एक भाग म्हणून सदर योजनेची अंमलबजावणी करण्याचा निर्णय शासनाने घेतला आहे. योजनेअंतर्गत इतर निकष व मार्गदर्शक तत्वे थोडक्यात खालीलप्रमाणे आहेत:-

पात्रता :- ज्या झोपडपट्टीवासियांचे नांव दि. १.१.१९९५ च्या मतदार यादीत आहे व ते त्याच ठिकाणी वास्तव्या करीत आहेत, अशा दारिद्र्य रेषेखालील व आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकातील झोपडपट्टीवासियांना या योजनेचा लाभ देण्यात यावा.

घराचे क्षेत्र :- घराचे क्षेत्र, जागेच्या उपलब्धतेनुसार शक्यतो २२५ चौ. फुट इतके ठेवण्यात यावे.

घराचा बांधकाम खर्च :- योजनेअंतर्गत घराच्या बांधकामाचा खर्च, मेगा सिटीसाठी रु. ६०,०००/-, मेट्रो सिटी साठी रु. ५०,०००/- व उर्वरीत शहरांसाठी रु. ४०,०००/- प्रत्येकी असणे अपेक्षित आहे. डोंगराळ व अडचणीच्या भागाकरीता १२.५ टक्के वाढ यामध्ये लागू आहे. या निकषास अनुसरून वाम्बी योजनेचे अनुज्ञेय अनुदान देण्यात येईल.

योजनेचे अंमलबजावणी क्षेत्र :- या योजनेमध्ये भूसंपादनासाठी निधी/सबसिडी देय राहणार नाही. झोपडपट्ट्यांनी व्याप्त जमिनीचा पट्टा लाभधारकाच्या नांवे नसेल तर राज्य शासन/स्थानिक स्वराज्य संस्था, अशा लोकांना त्या ठिकाणी नियमित करण्यासाठी निर्णय घेतील अथवा त्या ठिकाणी त्यांना नियमित करणे योग्य होत नसेल तर अशा लाभार्थींना त्यांच्या कार्यक्षेत्राच्या जवळपास स्थलांतरीत करतील. राज्य शासनास आवश्यक वाटल्यास आपल्या नियोजनामध्ये बदल करू शकतील.

घोषित/अघोषित झोपडपट्टी वा रहिवास करण्यासाठी असलेल्या अयोग्य असलेल्या व दाटीवाटीने राहणाऱ्या सुमारे ३०० लोकसंख्या (६० ते ७० घरांच्या कच्च्या बांधकामाची वसाहत असलेल्या वसाहतीसाठी ही योजना घेता येईल.

जमिनीचा पट्टा :- जमिनीचा/भूखंडाचा पट्टा निवड केलेल्या लाभार्थींना देण्यात यावा. प्रामुख्याने कुटुंबातील स्त्री व्यक्तीच्या नांवे पट्टा देण्यात येईल. जमिनीचा पट्टा देतांना लाभधारकाला दिलेल्या कर्जाची वसुली करण्याच्या आणि आवश्यक असल्यास कर्ज

प्राप्त करण्यासाठी घर आणि जमीन लाभार्थ्याला गहाण ठेवावी लागेल या अटीस अधीन राहून सदर भाडेपट्टा देण्यात यावा.

घराचे बांधकाम :- लाभार्थ्याने सेवाभावी संस्थेच्या मार्गदर्शनाखाली किंवा शासनाने नियुक्त केलेल्या एजन्सीच्या मार्गदर्शनाखाली स्वतःचे घर स्वतःच बांधावयाचे आहे. घर कसे असावे, याची निवड करण्यास लाभार्थ्यास मुभा राहिल.

श्रेणीवाढ योजना :- अस्तित्वात असलेल्या झोपड्यांची श्रेणीवाढ करण्यासाठी लाभार्थ्यांना अनुदान अनुज्ञेय आहे. सदरचे परिच्छेद ३ मध्ये नमूद केलेल्या घराच्या बांधकाम खर्चाच्या निकषाच्या फक्त ५० टक्के अनुज्ञेय आहे.

लाभार्थ्याचे आरक्षण :- योजनेअंतर्गत लाभार्थ्यांची निवड करतांना खालीलप्रमाणे आरक्षण ठेवण्यात यावे.

अ)	अनुसूचित जाती/जमती	:	५० टक्के कमी नसावे
ब)	मागासवर्गीय	:	३० टक्के
क)	इतर दुर्बल घटक(राज्य शासनाने केल्याप्रमाणे ओ.बी.सी. इत्यादी)	:	१५ टक्के
ड)	शारिरीक, मानसिक असहाय्य आणि अपंग व इतर व्यक्ती	:	५ टक्के

वर नमूद केलेल्या अ ते ड या प्रवर्गांमध्ये पुरेशा संख्येने लाभ नसतील तर इतर प्रवर्गांना योजनेचा लाभ देता येईल. मात्र त्यासाठी सक्षम प्राधिकाऱ्याने विविक्षित प्रवर्गातील पुरेशा संख्येने लाभधारक नसल्याबाबतचे प्रमाणपत्र देणे आवश्यक राहिल.

उपनिर्दिष्ट प्रवर्गांमध्ये, महिला कुटुंब प्रमुखास, नागरी भागातील स्वयंरोजगार करणाऱ्या व्यक्ती किंवा शासनाकडून घोषित वृद्ध निवृत्तीधारक इत्यादींना, प्राधान्य देण्यात यावे.

९) निधीची उपलब्धता :- वाल्मिकी आंबेडकर आवास योजनेसाठी ५०:५० याप्रमाणे केंद्र/राज्य शासनाचे अनुदान उपलब्ध करून देण्यात येईल (जेवढे अनुदान केंद्र शासनाचे असेल तेवढाच मॅचिंग फंड/अनुदान राज्य शासनाचे असेल).

केंद्र शासनाच्या निकषाप्रमाणे राज्य शासनाने राज्याचा ५० टक्के हिस्सा वाम्बी नावाचा खात्यात जमा केल्यानंतर केंद्र शासनाद्वारे अनुदानाच्या हिस्स्याची ५० टक्के रक्कम

हुडकोमार्फत राज्य शासनास उपलब्ध होईल. राज्य शासनाच्या हिस्स्याची तरतूद पुढील नियतव्ययातून उपलब्ध होईल:-

- अ) गृहनिर्माण विभागाचा जो नियतव्यय अजून अर्थसंकल्पीत झाला नाही, त्यातून तसेच विभागाच्या इतर योजनातून खर्च न होऊ शकणा-या रकमेचे पुनर्विनियोजन करून तरतूद करण्यात यावी.
- ब) शासनाच्या इतर विभागांच्या योजनांतून जसे, सामाजिक न्याय, विभागाकडून (अनुसूचित जाती व नवबौद्ध) विशेष घटक योजनेंतर्गत बांधकामाच्या ३० टक्के रक्कम अनुज्ञेय आहे. तेवढी रक्कम अनुसूचित जाती व नवबौद्ध घरांसाठी उपलब्ध करून देण्यात येईल. इतर तत्सम जाती जसे अनुसूचित जमाती, विमुक्त व भटक्या जाती, इतर मागासवर्ग यांच्यासाठी उपलब्ध असणारे अनुदान योजनेसाठी उपलब्ध करून द्यावे. आदिवासी विकास विभागांतर्गत आदिवासी उपाययोजनेमधून त्या त्या लाभार्थ्यांना विद्यमान धोरणाप्रमाणे अनुदान उपलब्ध करून द्यावे. आदिवासी उपाययोजनेबाहेरील आदिवासी संवर्गातील लाभार्थ्यांना सुध्दा विद्यमान धोरणाच्या अधिन राहून, अनुदान उपलब्ध करून द्यावे. इत्यादी विभागांकडून अनुज्ञेय असलेल्या अनुदानाची रक्कम या योजनेसाठी वापरावी.
- क) वर नमूद केलेल्या अ ते ब प्रमाणे उपलब्ध होणा-या अनुदानामध्ये काही रक्कम/अनुदान कमी पडल्यास तेवढे अनुदान राज्याच्या मंजूर नियतव्ययामधून नियोजन/वित्त विभागाने उपलब्ध करून देण्यात यावे.
- ड) वरील अ ते क मध्ये नमूद केलेल्या पद्धतीने अनुदान उपलब्ध करून देण्यात येईल. मात्र असे अनुदान उपलब्ध होऊ शकले नाही तर शासन हमीवर म्हाडाने वित्तीय संस्थाकडून जसे हडको, नॅशनल हौसिंग बँक किंवा इतर संस्थाकडून कर्ज घेऊन अनुदानाची पूर्तता करावी. अशा कर्जाची परतफेड (व्याजासह आणि तत्सम खर्चासह) करण्यासाठी म्हाडाकडून प्रस्ताव प्राप्त झाल्यानंतर शासनाकडून यथावकाश त्याची प्रतीपूर्ती संबंधित संस्थेला जसे, म्हाडा/म.न.पा./न.पा. यांना करण्यात येईल.
- इ) केंद्र शासनाकडून सदर योजनेचे अनुदान त्वरीत मिळविण्याच्या दृष्टीने राज्य शासनाच्या वतीने अनुदानाची ५० टक्के हिस्स्याची रक्कम प्रथम म्हाडाने द्यावी. सदर, राज्य शासनाच्या अनुदानाची रक्कम म्हाडास राज्य शासनाकडून प्रतिपूर्ती करून देण्यात येईल.

ई) सन २००१-२००२ या आर्थिक वर्षात केंद्र (रु. ११.९८ कोटी) आणि राज्य शासनाचे (रु. १२.६३ कोटी) अनुदान, सन २००२-२००३ या आर्थिक वर्षात केंद्र (४४.६१ कोटी) आणि राज्य शासनाच्या (मॅचिंग फंड रु. ४४.६१ कोटी) उपलब्ध होणाऱ्या अनुदानातून ६२ शहरांमध्ये वर नमूद केलेल्या तिनही घटकांसाठी आवास योजना, श्रेणीवाढ आणि निर्मल भारत ची अंमलबजावणीचे शहरनिहाय भौतिक व आर्थिक उद्दीष्टे परिशिष्ट-१ मध्ये जोडल्यानुसार असतील. पुढील आर्थिक वर्षात केंद्र शासनाच्या निकषाप्रमाणे भौतिक व आर्थिक उद्दीष्टे निश्चित करण्याचे अधिकार म्हाडासा असतील.

शासनाच्या सहमतीने पुढील वर्षी आणि त्यानंतर मिळणारे केंद्र/राज्य शासनाच्या अनुदानानुसार भौतिक उद्दीष्ट ठरविण्याचे अधिकार म्हाडास राहतील.

- १०) योजनेची आर्थिक योग्य-योग्यता पद्धतीने अंमलबजावणी :- ज्या ठिकाणी झोपडपट्टी पुनर्बांधणीची योजना आर्थिक दृष्टीकोनातून सक्षम ठरत नसल्यास व ती राबविण्यास अडचण येत असेल, तर अशा झोपडपट्ट्यांच्या विकासासाठी २.५ एफ.एस.आय. सवलतीबरोबरच वाल्मिकी आंबेडकर आवास योजनेचे अनुदान वापरता येईल. असे अनुदान म्हाडा/शिवशाही पुनर्वसन प्रकल्प मर्यादित/नगर पालिका/म.न.पा./तत्सम शासकीय स्थानिक संस्था/ सेवाभावी संस्था/सुशिक्षित बेरोजगार अभियंता इत्यादींना उपलब्ध करून देता येईल.
- ११) निर्मल भारत अभियान :- या घटकाच्या अंमलबजावणीसाठी पुढील निकष लागू राहतील.
 - १) शौचालयाच्या संकुलामध्ये कमीत १० सीट आणि जास्तीत २० सीट असणे अपेक्षित आहे. मात्र भौगोलिक परिस्थितीनुसार, अडचणीच्या ठिकाणी कमीत कमी १० सीट बांधणे शक्य नसेल तर तेथील परिस्थितीनुसार आणि ठरवून दिलेल्या प्रमाणानुसार कमीत कमी सीट बांधण्याचा निर्णय समितीसमोर प्रस्ताव ठेऊन घ्यावा.
 - २) स्त्री, पुरुष आणि लहान मुले यांना सोईचे असे स्वतंत्र शौचालय बांधण्यात यावी.
 - ३) सार्वजनिक शौचालयाची संकुले बांधकाम झाल्याबरोबर तात्काळ हस्तांतरीत करण्यात यावीत.
 - ४) वर नमूद केलेल्या परिच्छेद ३ ची पूर्तता करण्यासाठी प्रत्येक लाभार्थी कुटुंबास मासिक पास/फॅमिली कार्ड देण्यात यावे. लाभार्थी कुटुंबाकडून देखभाल व दुरुस्तीचा खर्च भागविण्यासाठी रु. २०/- प्रति महा प्रति कुटुंब एवढे शुल्क घेण्यात यावे. मात्र देखभालीसाठी जास्त खर्च येत असल्यास ही रक्कम रु. ५०/- पर्यंत वाढविण्याबाबत समितीस निर्णय घेण्यास मुभा राहिल.
 - ५) वाम्बी योजनेच्या निकषाप्रमाणे शौचालय बांधकामाचा खर्च प्रति रुपये ४००००/- पर्यंत मर्यादित ठेवण्यात यावा. मात्र मुंबई शहरात रु. ४०,००० एवढ्या रक्कमेच्या मर्यादेत

बांधणे शक्य नसेल तर केंद्र शासनाच्या परवानगीने निकषामधील सवलतीचा फायदा घेऊन राष्ट्रीय गलिच्छ वस्ती विकास कार्यक्रमांमधील अनुदानाचा वापर करता येईल.

१२) वाम्बी योजनेच्या अंमलबजावणीकरीता क्षेत्रनिहाय समित्या :- लोक आवास योजनेच्या धर्तीवर योजनेच्या प्रस्तावांना प्रशासकीय मंजूरी देणे, लाभार्थी ठरविणे, प्रस्तावांच्या नकाशांना व आराखड्यांना संमती देऊन अशा नकाशांना व आराखड्यांना स्थानिक सक्षम प्राधिकरणाची मंजूरी घेण्याची कार्यवाही करणे आणि योजनेच्या कामाचा आढावा घेण्यासाठी, नगर परिषद क्षेत्राकरीता, महानगरपालिका क्षेत्राकरीता आणि मुंबई महानगरपालिका क्षेत्राकरीता पुढीलप्रमाणे समित्या नियुक्त करण्यांत आल्या आहेत. समितीची कार्यकक्षा परिशिष्ट-२ मध्ये दर्शविल्याप्रमाणे राहिल.

अ) नगर परिषद क्षेत्राकरीता समितीचे स्वरूप :-

१. अध्यक्ष - जिल्हाधिकारी
२. इतर सदस्य - स्थानिक नगरपालिकेचे अध्यक्ष, खासदार, विधानसभा/विधान परिषद सदस्य (ज्याच्या मतदार संघात परिषद, संबंधित नगर परिषदेचे मुख्य अधिकारी जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी महानगर क्षेत्रामध्ये महापौर व आयुक्त, जिल्हापरिषदेचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी, जिल्हा प्रकल्प अधिकारी (आदिवासी विकास)
३. सदस्य - न.पा./म.ना.पा.
सिटी इंजिनियर
४. सदस्य सचिव - म्हाडाचा स्थानिक जिल्हा गृहनिर्माण अधिकारी.

ब) (मुंबई म.ना.पा. सोडून इतर) महानगरपालिका क्षेत्राकरीता समितीचे स्वरूप :-

१. अध्यक्ष - आयुक्त, महानगरपालिका
२. इतर सदस्य - महापौर, खासदार, विधानसभा सदस्य/विधान परिषद सदस्य (ज्यांच्या मतदार संघात त्या स्थानिक स्वराज्य संस्था येतात), जिल्हाधिकारी, जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी, जिल्हा प्रकल्प अधिकारी (आदिवासी विकास), सहाय्यक संचालक, नगर रचना
३. सदस्य सचिव - म्हाडाचा स्थानिक जिल्हा गृहनिर्माण अधिकारी

क) मुंबई म.ना.पा. क्षेत्राकरीता समितीचे स्वरूप :-

१. आयुक्त, मुंबई म.ना.पा. (अध्यक्ष)

२. मा. महापौर, मुंबई म.ना.पा.
३. स्थानिक खासदार
४. सभापती, मुंबई झोपडपट्टी सुधार मंडळ
५. स्थानिक आमदार
६. प्रधान सचिव, गृहनिर्माण
७. महानगर आयुक्त, एम.एम.आर.डी.ए.
८. उपाध्यक्ष म्हाडा
९. मुख्य कार्यकारी अधिकारी, झोपडपट्टी पुनर्वसन प्राधिकरण
१०. जिल्हाधिकारी, मुंबई
११. जिल्हाधिकारी, मुंबई उपनगरे
१२. मुख्य अधिकारी, मुंबई गृहनिर्माण व क्षेत्रविकास मंडळ
१३. समाजकल्याण अधिकारी
१४. उप संचालक, नगर रचना, मुंबई
१५. सदस्य सचिव, मुख्य अधिकारी, मुंबई झोपडपट्टी सुधार मंडळ

वरील समित्यामध्ये सदस्यांची संख्या कमी जास्त वा बदल करण्याचे अधिकार शासनास राहिल. समित्यांची कार्यक्षमता परिशिष्ट २ प्रमाणे राहिल. वरील समित्यांनी तयार केलेले प्रस्ताव डुडामार्फत सुडाकडे सादर करण्यांत यावेत. अशा प्रस्तावास शासनाची मंजूरी घेवून केंद्र शासनाचे अनुदान प्राप्त करून घेण्यासाठी शासन/हूडकोमार्फत सादर करण्यांत यावेत.

१३) राज्यस्तरीय समन्वय समिती (एसएलसीसी) :- केंद्र शासनाच्या नगर विकास आणि गरिबी उपशमन मंत्रालयाने जारी केलेल्या दिनांक ३ जून, २००२ च्या आदेशानुसार राज्यस्तरीय समिती नंतर गठीत करण्यात येईल.

१४) नोडल एजन्सी आणि नोडल एजन्सी चार्जस :- म्हाडा ही शासनाची घरबांधणी स्वायत्त संस्था असल्याने, म्हाडाला वाल्मिकी आंबेडकर आवास योजनेची अंमलबजावणी करण्यासाठी, तांत्रिक सल्ला देण्यासाठी, प्रस्ताव तयार करून समितीची मान्यता घेण्यासाठी, केंद्र शासनाकडून अनुदान उपलब्ध करून देण्यासाठी, शासनाच्या विविध विभागाकडून अनुदान उपलब्ध करून देण्यासाठी आणि योजनेतर्गत उपलब्ध होणारे अनुदानाच्या अनुषंगाने उपयोगिता प्रमाणपत्र सादर करण्यास तसेच या व इतर तत्सम बाबींसाठी नोडल एजन्सी म्हणून नियुक्त करण्यांत आल्याबद्दल एकूण अनुदानाच्या निधीपैकी ५ टक्के म्हाडाला अभिकरण शुल्क देण्यात येईल.

१५) पायाभूत सुविधा :- योजनेंतर्गत बांधल्या जाणाऱ्या घरांना पायाभूत सुविधा जसे पाणी, वीज, मल:निसारण आणि रस्ते इत्यादी सुविधा स्थानिक स्वराज्य संस्थानी (म.ना.पा. आणि न.पा.) विविध योजनेखाली त्यांना उपलब्ध होणाऱ्या निधीतून पुरविण्यांत यावे. तसेच याजनेच्या परिसरामध्ये वृक्षारोपण करण्यांत यावे, सामाजिक सुविधा उपलब्ध करून द्यावेत.

१६) फलक/बोधचिन्ह लावणे :- योजना ज्या ठिकाणी/राबविण्यात येईल, त्या ठिकाणी वाल्मिकी आंबेडकर आवास योजना या नांवाने फलक/बोधचिन्ह तसेच बांधकामाचे वर्ष असा तपशिल फलकावर दर्शविण्यात यावा. जिल्हा प्रसिद्धी अधिकारी यांच्या विभागाने याबाबतची कार्यवाही करावी व डुडा (जिल्हा विकास यंत्रणा) यांनी याबाबतची खात्री करावी.

१७) अशासकीय/सेवाभावी संस्थेचा सहभाग आणि बांधकाम साहित्य इत्यादीचे तंत्रज्ञान :- नामांकित अशासकीय/सेवाभावी संस्थेचा सहभाग या योजनेच्या अंमलबजावणीसाठी करून घेता येईल. अशा संस्थेकडून नवीन व योग्य तंत्रज्ञानाचा वापर करता येईल. नामांकित सेवाभावी अशासकीय संस्थेची निवड शासनाद्वारे करण्यात येईल. इमारत निर्मिती केंद्रामध्ये तयार करण्यात येणाऱ्या साहित्याचा वापर या योजनेसाठी शक्यतो करण्यासाठी संबंधित जिल्हाधिकारी आणि आयुक्त म.ना.पा. यांनी काळजी घ्यावी. ग्रामीण निवारा योजनेंतर्गत नव्याने सुरु करण्यांत यावयाच्या इमारत निर्मिती केंद्रातून निर्माण होणारे साहित्य शक्य तो योजनेंतर्गत वापरण्यांत यावे.

१८) मॉडेलस स्लम :- मॉडेलस स्लम ही संकल्पना राज्यातील एका शहरात हुडकोकडून उपलब्ध होणाऱ्या अनुदानातून राबविण्यात यावी. राज्यातील कोणत्या शहरात मॉडेलस स्लम संकल्पना राबवावी याबाबत म्हाडास स्वतंत्ररित्या कळविण्यात येईल.

१९) सदर योजनेच्या अंमलबजावणीसाठी नागरी भागातील गरीबी उपशमन कार्यक्रमांतर्गत उपलब्ध होणाऱ्या निधीच्या वापराची सांगड यासह घालता येईल. जसे, सुवर्ण जयंती शहरी रोजगार योजना आणि राष्ट्रीय झोपडपट्टी विकास कार्यक्रमांतर्गत उपलब्ध होणारा निधी. सुवर्ण जयंती शहरी रोजगार योजनेचा वापर स्वयंरोजगारासाठी करता येईल व राष्ट्रीय झोपडपट्टी विकास कार्यक्रमांतर्गत उपलब्ध होणाऱ्या निधीचा वापर परिसर सुधारण्यासाठी (एन्व्हायर्मेंटल इम्प्रुमेंट) करिता येईल. पाणी पुरवठा, सॅनेटेशन आणि वीज हॉस्पिटल, शाळा इत्यादी सुविधा पुरविण्यासाठी स्थानिक स्वराज्य संस्थेने त्यांना उपलब्ध करून देण्यात येणाऱ्या नियतव्ययातून/निधीतून पुरविण्याची कार्यवाही करावी.

२०) योजनेंतर्गत होणारा खर्च :- मागणी क्र. क्यू-३, २२१७, नगर विकास (१), १९९ स्थानिक स्वराज्य संस्था/महामंडळ इत्यादीना अर्थसहाय्य, ०४, गलिच्छ वस्ती सुधारणा, वाल्मिकी आंबेडकर आवास योजना, पंचवार्षिक योजनांतर्गत योजना, (००)(०१) केंद्र

पुरस्कृत योजना, (२२१७) (००) (०२) वाल्मिकी आंबेडकर आवास योजना, राज्याचे अर्थसहाय्य (२२१७) सर लेखाशिर्षाखाली भागविण्यात यावा.

२१) हा शासन निर्णय शासनाच्या (विहित विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्रमांक जसे वित्त विभाग, क्रमांक-३६१४, दिनांक ७.८.२००२), नियोजन विभाग, (क्रमांक-१९५/निवि/१४७४, दिनांक ५.६.२००२), नगर विकास विभाग, (क्रमांक-९७/युडी-११/०२, दिनांक १५.६.२००२), महसुल व वन विभाग, (क्रमांक-३५९/ज-१, दिनांक २१.६.२००२ - क्रमांक-१५९/ज-५, दिनांक २३.७.२००२ - क्रमांक २४२/न-१, दिनांक १.७.२००२), सामाजिक न्याय विभाग, क्रमांक-६१०, दिनांक २.६.२००२) आणि पाणी पुरवठा विभाग (पत्र क्रमांक- निभाअ-२०००/प्र.क्र.-१६/पापू-२१, दिनांक १२.८.२००२ अन्वये) यांच्या सहमतीनुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने.

सही/-

(डॉ. सुरेश जोशी)

प्रधान सचिव, महाराष्ट्र शासन